

bylo, by se bránila, že jde o úkon, který podle stanov a výjimkou z obecné zásady byl přípustný, což měla i skutkově doložit. Žalovaná však nejen že se v první stolici neodvolala na stanovy, ale neuvedla vůbec žádné skutkové okolnosti, vyjímajíc ujednání smíru, o němž ještě bude řeč, z nichž by mohlo býti usuzováno, že postup byl přípustný. Omezila se na tvrzení, že žaloba není opodstatněna »z právních důvodů«. To ovšem nestačí. Pokud jde o tvrzený smír, jest z jeho doslovu patrné, že strany nezamýšlely novaci narovnáním ve smyslu § 1380 obč. zák., neboť byla ujednána jen jiná splatnost, aniž byl změněn hlavní závazek žalobcův (§ 1379 obč. zák.), který měl býti upevněn nad to rukojemstvím matky žalobcovy. Nehledíc k tomu, že žalovaná netvrdí, že žalobce této podmínce vyhověl, nebyl by »smír«, i kdyby se tato úmluva mohla za smír pokládati, platný a účinný, poněvadž byl ujednan o pohledávce z neplatného úkonu. Dovolávání se stanov a všechny vývody k tomu se pojící, přednesené teprv v opravném řízení, jsou vesměs novotami, jimiž se nelze zabývat. Žalobce byl při placení žalované potud v omylu, že z jejích dopisů ze dne 13. a 20. srpna 1928 musil předpokládati, že jde o platný postup, jak ho žalovaná v těchto dopisech ujišťovala. Žalovaná nemůže odpovědnost za toto předstírání svalovati na žalobce výtkou, že se ze společenstevního rejstříku — správněji z rejstříku členů (§ 14 zák. druž.) — nepřesvědčil, zda firma G. jest jejím členem čili nic. Spoléhal-li žalobce, jak je to při řádném obchodování zvykem, že údaj žalované je správný, a využila-li žalovaná této důvěry, nemůže žalobci s účinkem namítati nedostatek péče řádného kupce. Takto žalovanou způsobený omyl žalobcův podle § 1431 obč. zák. stačí, by se žalobce mohl domáhati vrácení toho, co žalované z omylu platil na pohledávku jí nepřislušející.

Čís. 12256.

Byly-li prodané věci odevzdány tomu, kdo je koupil v tajné plné moci pro jiného, nabytí k nim vlastnického práva zmocněnec, nikoliv zmocnitel. K nabytí vlastnictví zmocnitelem jest zapotřebí, by zmocněnec mu věci odevzdal (§§ 426, 427, 428 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, Rv I 1612/31.)

V exekuční věci proti Janu a Marii K-ovým zabavila žalovaná firma movitostí. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se Barbora K-ová, matka Jana K-a, na žalované firmě nepřípustnosti exekuce, tvrdíc, že Jan K. koupil zabavené svršky pro ni. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Závěr prvního soudu, že Jan K., jednáje v tajné plné moci Barbory K-ové, nabytí vlastnického práva v jejím zastoupení a že plnomocenský poměr jeví plné účinky proti zmocnitelce, kteráž na základě tohoto poměru nabytí vlastnického práva k věcem Janem K-em objednaným, jest právně pochybený. Především jest směrodatné, kdo věci, o jichž

vybavení jde, objednal, zaplatil, převzal a v čí držení byly. Ze zjištění soudu zřejmo, že se všechny tyto činnosti pokud se týče stav držby stýkají v osobě Jana K-a. Prvý soud zaujímá stanovisko, že Jan K. nabytí vlastnického práva k zabaveným věcem v zastoupení Barbory K-ové. Jest tedy posouditi, jaký vliv má tajná plná moc prvním soudem předpokládaná proti zmocnitelce a třetím osobám. Jest trvati na tom, že proti třetí osobě jest k nabytí odvozeného vlastnictví zapotřebí viditelného nabývacího způsobu. Podle § 425 obč. zák. lze vlastnictví, k němuž má kdo z koupě neb jinak právní důvod, nabytí jen právním odevzdáním a převzetím, t. j. tradicí, kteráž jest věcnou smlouvou o převodu držby věci s vůlí vlastnictví k ní převéstí a přijmouti. Bez tradice nelze uchopení se držby osobou k ní oprávněnou spatřovati v podobném jednání osoby jiné, kteréž tudíž ke vzniku vlastnického práva nestačí. V souzeném případě měl a má Jan K. zabavené věci ve svém krámě v držení, nikdy je své matce Barboře K-ové, 81leté stařené a soukromnici, tedy osobě žádnou živnost neprovozující nepředal, na věcech těch není viditelných znamení, z nichž by bylo lze zřejmě poznati, že by byly vlastnictvím Barbory K-ové, takže nutno dospěti jen k závěru, že jsou věci ty ve vlastnictví Jana K-a, jemuž Barbora K-ová k jich opatření pro synovu živnost poskytla jen peněžité prostředky. Z předeslaného pak nutně vyplývá, že »vlastnictví« Barbory K-ové ve zjištěných rozsudku postrádá právního podkladu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pokud se týče právního posouzení věci, tvrdila dovolatelka původně v žalobě, že koupila zabavené věci od R-a, a byvši slyšena jako strana, udala, že zabavené věci jsou jejím vlastnictvím, že je objednal její syn, že je zaplatila z peněz, které dostala od své dcery z Ameriky, a že účty jsou vystaveny na její jméno. Z toho vyplývá, že dovolatelka uplatňovala právo vlastnické k zabaveným věcem, jež prý činí exekuci vedanou žalovanou na tyto věci nepřipustnou. Dovolatelka však nikdy netvrdila, jakým způsobem nabyla toho práva vlastnického. Nutno přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že nestačí, že dovolatelka dokázala, že věci byly koupeny pro ni, neboť k nabytí práva vlastnického jest zapotřebí také odevzdání koupených věcí (§ 425 obč. zák.). Podle zjištění soudů nižších stolic koupil Jan K. zabavené věci od R-a sice pro Barboru K-ovou, ale vlastním jménem, šlo tedy o tajnou plnou moc. Nejednal s prodávatelem v mezích zjevné plné moci a nabytí tedy práv ze smlouvy s ním uzavřené pro sebe a nikoliv pro dovolatelku (§ 1017 obč. zák.). Byly-li věci odevzdány jemu, nabytí práva vlastnického k nim, a nikoliv dovolatelka. Bylo proto potřebí, by bylo dokázáno, že Jan K. odevzdal věci jím nabyté dovolatelce některým ze způsobů vytčených v § 426, 427 a 428 obč. zák. Stačilo zajisté, by se odevzdání stalo prohlášením (constitutum possessorium). Že se tak stalo, dovolatelka ani netvrdila.